



**СХВАЛЕНО**  
Педагогічною радою ліцею  
протокол №1 від 28.08.2020

**ПОЛОЖЕННЯ**  
**ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ**  
**УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**  
**ЧЕРКАСЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВОГО ЛІЦЕЮ**  
**ЧМРЧО**

Черкаси 2020

## **1. Загальні положення.**

1.1. Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти, педагогічних працівників Черкаського гуманітарно-правового ліцею ЧМРЧО (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками, здобувачами освіти (учнями) та батьками.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Черкаського гуманітарно-правового ліцею (далі - ЧГПЛ), Правил внутрішнього розпорядку ЧГПЛ, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів ЧГПЛ.

1.3. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ЧГПЛ (освітній, методичній, науково-дослідній, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого освітнього середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу ЧГПЛ, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науково-методичній та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

## **2. Поняття та принципи академічної доброчесності.**

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в ЗЗСО необхідно дотримуватися наступних принципів:

Верховенства права. У шкільному середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенства права, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо.

Законності. У своїй діяльності учасники освітнього процесу мають суворо дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

Соціальної справедливості. У взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та закладу, а також повага до гідності кожної особи, нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки.

Науковості. Педагогічні працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати учнів з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причиннонаслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок із сьогоденням.

Дотримання авторського права. Педагогічні працівники повинні посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, науково-педагогічну, творчу діяльність. Забезпечити виконання письмових робіт без залучення зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, списування, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Принцип достовірності результатів педагогічної, науково-педагогічної, дослідницької діяльності здобувачів загальної середньої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання (для осіб з особливими освітніми 5 потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); об'єктивність оцінювання результатів навчання. Не допускати свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти.

Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів загальної середньої освіти та педпрацівників закладу управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці.

Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в закладі, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової

діяльності, є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю.

Відповідальності. Здобувачі загальної середньої освіти та педагогічні працівники мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

2.3. ЧГПЛ здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, а також інших обставин;
- об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння здобувачів освіти;
- якісно, вчасно та результативно виконувати свої функціональні обов'язки;
- впроваджувати у свою діяльність інноваційні методи навчання;
- відповідно до вимог законодавства підвищувати свою кваліфікацію;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- не розголошувати конфіденційну інформацію, інформацію з обмеженим доступом та інші види інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайно повідомляти адміністрацію ЗЗСО у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;
- тощо.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до педагогічних працівників;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилаючись на них;
- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, дослідження, наукові результати з їх наступним використанням в роботі;
- не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайно повідомляти адміністрацію ЗЗСО у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;
- тощо.

### **3. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності**

3.1. З метою виконання норм цього Положення в ЧГПІЛ створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації ЗЗСО щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку ЧГПЛ, іншими нормативними (локальними) документами ЧГПЛ та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом директора ЧГПЛ за поданням рішення педагогічної ради ЧГПЛ. Строк повноважень Комісії становить один навчальний рік.

3.5. Доскладу Комісії входять: заступник директора з навчально-виховної роботи, педагогічні працівники, представник учнівського самоврядування.

3.6. Будь-який працівник, здобувач освіти ЧГПЛ може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

3.7. Головою Комісії є заступник директора з навчально-виховної роботи, секретар призначається з числа членів Комісії. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки визначені планом роботи та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

3.9. Рішення комісії є правомірним за умови присутності на її засіданні не менше 2/3 загальної кількості членів комісії.

Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятним, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

3.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед педагогічною радою ЧГПЛ.

3.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою

заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

3.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.

3.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та науково-дослідницької діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-дослідницьку діяльність ЗЗСО;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів ЧГПЛ.

#### **4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.**

4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства України.

4.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (часткове або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими способами, як результат

власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірних переваг в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягаються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

4.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягаються до таких форм відповідальності:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення або скорочення наданих закладом пільг, стипендій тощо.



### **3. Попередження академічної недоброчесності.**

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

- інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників та батьків про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- розповсюдження методичних матеріалів;
- проведення семінарів із здобувачами освіти з питань інформаційної діяльності, правильності написання науково-дослідницьких, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- ознайомлення здобувачів освіти та педагогічних працівників із цим Положенням;
- посилення контролю вчителів, керівників секцій Малої академії наук, НТП «Борисфен», голів методичних об'єднань щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- підписання Декларації про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу ЧГПЛ (додаток 1).

### **6.Заключні положення.**

6.1. Це Положення погоджується рішенням педагогічної ради ЧГПЛ та вводиться в дію наказом директора ЧГПЛ.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради ЧГПЛ та вводяться в дію наказом директора ЧГПЛ.

## ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності

учасником освітнього процесу ЧГПЛ

Я, \_\_\_\_\_, учасник освітнього процесу ЧГПЛ, усвідомлюю, що академічна доброчесність - це дієвий інструмент забезпечення якості освіти та фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

**ЗАЯВЛЯЮ**, що у своїй освітній діяльності буду дотримуватись зазначених в «Положенні про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ліцею» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

### **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:**

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;
- сприяти створенню дієвих механізмів упровадження принципів академічної доброчесності в освітньому, науковому, професійному середовищі, популяризувати ці принципи серед здобувачів освіти;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності здобувачів освіти, співробітників ліцею та інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час виконання освітньої діяльності;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам (Комісії з питань академічної доброчесності)

**УСВІДОМЛЮЮ**, що відповідно до чинного законодавства повинен буду нести академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

\_\_\_\_\_  
(Підпис)

\_\_\_\_\_  
(Дата)

## ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності

учасником освітнього процесу ЧГПЛ

Я, \_\_\_\_\_, учасник освітнього процесу ЧГПЛ, усвідомлюю, що академічна доброчесність - це дієвий інструмент забезпечення якості освіти та фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

**ЗАЯВЛЯЮ**, що у своїй освітній діяльності буду дотримуватись зазначених в «Положенні про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ліцею» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

### **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:**

- дотримуватись норм чинного законодавства в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;
- з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти ліцею;
- не брати участь у діяльності, яка пов'язана з нечесністю (не підроблювати та не використовувати підроблених документів, що стосуються навчання; не списувати та не використовувати шпаргалки чи інші підказки під час форм контролю);
- не плагіювати (не використовувати ідеї, твердження, відомості, тексти тощо без посилання на джерела);
- не допускати поведінку, що ставить під сумнів чесність та сумлінність мого навчання;
- не пропонувати та не надавати членам академічної спільноти ліцею неправомірну допомогу.

**УСВІДОМЛЮЮ**, що відповідно до чинного законодавства повинен буду нести академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

\_\_\_\_\_  
(Підпис)

\_\_\_\_\_  
(Дата)